

Pressiteade

Luxembourg, 9. september 2020

Audiitorite sõnul sõltub taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi lisaväärtus sellest, kui tõhusalt eraldatakse raha ELi kõrgelennuliste eesmärkide saavutamiseks

Taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend aitab liikmesriikidel leevendada COVID-19 kriisi põhjustatud majandusšoki mõju ja muuta oma majandus vastupidavamaks. Täna avaldatud uues arvamuses juhib Euroopa Kontrollikoda tähelepanu sellele, kui tähtsad on liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavad tagamaks, et ELi rahaline toetus on suunatud ELi ühiste üldeesmärkide saavutamisele ühtekuuluvuse, kestlikkuse ja digiteerimise valdkonnas ning et see on hästi kooskõlastatud ELi ja riikliku toetuse muude vormidega.

Euroopa Komisjon esitas 2020. aasta mais ettepaneku taasterahastu „NextGenerationEU“ kohta osana laiaulatuslikust paketist, mille eesmärk on vähendada pandeemia sotsiaal-majanduslikku mõju. Taasterahastu raames on kõige olulisem roll taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendil, mille kaudu eraldatakse toetuste ja laenudena üle 600 miljardi euro. Taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend on loodud selleks, et pakkuda ulatuslikku rahalist toetust avaliku sektori investeeringuteks ja reformideks ühtekuuluvuse, kestlikkuse ja digiteerimise valdkonnas. Toetust saavad liikmesriigid peavad koostama taaste- ja vastupidavuskavad, mis on kooskõlas komisjoni poolt Euroopa poolaasta raames vastu võetud asjaomaste riigipõhiste soovitustega.

„Taaste ja vastupidavuse rahastamisvahend on hädavajalik, et võtta kiiresti kasutusele vajalikud vahendid majanduse taastumise edendamiseks ja meie riikide majanduse vastupidavuse suurendamiseks. Liikmesriigid peavad täitma oma osa, kehtestades tegevuskavad rohe- ja digipöörde, investeeringute ja reformide elluviimiseks,“ ütles arvamuse eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Ivana Maletić. „See on võimalus näidata, et EL loob kulutustele vastavat tulu. Selleks peame jälgima väga tähelepanelikult, et raha eraldataks ka tegelikult meetmete, mis aitavad saavutada ELi kõrgelennulisi eesmärke. Sel viisil kasutame rahastamisvahendi potentsiaali maksimaalselt ära.“

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja arvamuse põhisõnumid. Arvamus on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi kulude loogika aluseks on laiaulatuslike reformi- ja investeerimisprogrammide edusammude vahe-eesmärgid, mitte konkreetse programmi või projektiga seotud kulude hüvitamine, nagu ELi struktuurifondide puhul. Audiitorite sõnul võiks rahastamisvahendi seotust ELi eesmärkidega – nagu sotsiaal-majandusliku lähenemise, rohelise kokkuleppe ja digipöördega – tugevdada näiteks kohustuslike ühiste näitajate abil, tagades seeläbi otsese seose konkreetsetes taaste- ja vastupidavuskavades seotud vahe-eesmärkide ja sihtide ning nendega seotud ELi eesmärkide vahel. Audiitorid peavad kiiduväärseks asjaolu, et rahastamisvahend tugineb kehtivatele menetlustele, nagu ühissätete määrus ja Euroopa poolaasta, mis suurendab koostoimet ja vähendab halduskoormust nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. Lisaks võimaldab kavandatav liikmesriikidega peetav dialoog paindlikkust, et tulla toime konkreetsete olukordadega. Audiitorid märgivad aga, et taaste- ja vastupidavuskavade, rakenduskavade ja riiklike reformikavade ettevalmistamine ühel ja samal ajal võib olla liikmesriikidele keeruline, ja kutsuvad üles menetlusi lihtsustama. Nad rõhutavad ka vajadust asjakohaste suuniste ja koordineerimise järele, et vältida kattumist muude ELi rahastamisallikatega.

Audiitorite arvates on raske hinnata, kas rahasummad, mis on kavandatud veel kujunemisjärgus oleva kriisi tagajärgedega toimetulekuks, on piisavad. Kuigi rahastamisvahend võeti kasutusele pandeemia keskmise pikkusega ja pikaajaliste tagajärgedega toimetulekuks, sõltub toetussummade kavandatud eraldamine liikmesriikidele suurel määral COVID-19-eelsest olukorrast. Seepärast langeb eeldatavasti neljas liikmesriigis kümnest, kes saavad rahastamisvahendi raames kõige enam toetusi, 2020. aastal SKP oluliselt vähem, kui on ELi keskmine, mis on umbes 7%. Peale selle kajastab jaotusmehhanism vaid osaliselt rahastamisvahendi eesmärki edendada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust majanduse vastupidavuse parandamise ja selle taastamise toetamise kaudu. Rohkem kui kaks kolmandikku rahastamisvahendi raames antavatest toetustest on ette nähtud 14 liikmesriigile, mille SKP elaniku kohta oli 2019. aastal vähemalt 90% ELi keskmisest, ja ainult umbes veerand kaheksale liikmesriigile, mille SKP elaniku kohta oli 2019. aastal alla 75% ELi keskmisest.

Audiitorid rõhutavad ka seda, et komisjon ja liikmesriigid peavad kehtestama tugevad ja tõhusad pettuse ja õigusnormide rikkumiste vastased meetmed, et tagada ELi toetuse eesmärgipärane kasutamine. Samuti täheldati mõningaid puudusi kavandatud järelevalve- ja aruandlusmenetlustes. Seoses rahastamisvahendi juhtimis- ja auditeerimiskorraga on audiitorid seisukohal, et selgelt tuleks määratleda Euroopa Parlamendi roll eelarvemenetluses ja Euroopa Kontrollikoja auditeerimisõigused, et tagada rahastamisvahendi ja ELi üldeelarve suhtes samasuguste vastutus- ja läbipaistvuspõhimõtete kohaldamine.

Toimetajatele

Euroopa Parlament palus vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule Euroopa Kontrollikoja arvamust komisjoni ettepaneku kohta, mis käsitleb taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi loomist. Selle alusel koostatud kontrollikoja arvamus nr 6/2020 on praegu kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu inglise keeles ning peagi ka teistes keeltes. Arvamus piirdub komisjoni ettepanekuga, kuid selles võetakse arvesse ettepanekuga seotud poliitilist kokkulepet, mis saavutati Euroopa Ülemkogu 21. juuli kohtumisel.

Käesolev arvamus täiendab kontrollikoja teisi COVID-19-ga seotud arvamusi [ühissätete määruse](#), [REACT-EU](#) ja [õiglase ülemineku fondi](#) kohta. Arvamuses tuginetakse ka hiljuti avaldatud eriaruandele [Euroopa poolaasta](#) kohta, eelkõige seoses riigipõhiste soovitustega.

Teave Euroopa Kontrollikoja meetmete kohta seoses COVID-19 pandeemiaga on esitatud [siin](#).

Arvamuse pressikontakt:

Claudia Spiti – e-post claudia.spiti@eca.europa.eu, tel +352 4398 45547 / mobiil +352 691 553547